# Ece Ayhan

# ÇOK ESKİ ADIYLADIR

ADAM

Ece Ayhan

•

Çok Eski Adıyladır

Birinci Basım: Eylül 1982

Kapak Düzeni: Sungu Çapan

182.03.023.286.130

ADAM YAYINCILIK VE MATBAACILIK A.Ş VALİKONAĞI CAD. AKKAVAK SOK. 4/3 İSTANBUL TELEKS:23790 rada tr

Ece Ayhan

•

# Çok Eski Adıyladır

Şiir

ADAM

*Şimdi, Aşağısı, Yukarısı, neresidir bilir misin?*

— A —

## *'HERO İLE AT'*

XLII

## HERO İLE AT

1. Sestos'da, zeytin ağaçları altında, Boğaz'ı yüzerek geçen, gece renkli bir At'la sevişir Hero,

2. Sizin Topal, Akhilleus tavlasının yıkıldığı Nâraburnu'ndan atlıyor denize; tutturabilmiş midir Akbaş'ı?

3. Abydos'da, kızgın demirlerle dağlanmış, hayıtlarla kırbaçlanmış 'dere', aşağıya Ege Denizi'ne akar.

4. Dikizci rahip, Hero'yu Asya yakasına gönderir parmağıyla, genç At'ı da yanına Avrupa'ya almıştır.

5. "Ama argın sabahlar unutulmuş" dedi bir Ecebaba. "Kız burada kalsın. Tarihler iki türün de aşklarını taşır."

## MICHAEL KOHLHAAS

1. Padişah Gözlü Oğlum'u açtığımda sormuşum; "Michael Kohlhaas nasıl yazılıyor?"

2. en güzel dünyacası Kantarlık'ın bir şey konmamış.

Pire için yorgan yakar

'Ragetime filmi' de aynı şeyi söylemiş. Milos Forman

# XL

## GÖRMEDİK!

1. Avcılar gazalları öldürür Anadolu balkanlarında. Gazal kaçar yaralanmışsa, avcı kovalar.

2. Çilli gazal bir tebeşire sığınsın sözgelimi ya da bir dünya dergâhına. Avcı da dalar.

3. İki yeniyetme kara tahtayı siliyorlardır ya da çamaşırlarını çiteliyorlardır.

4. "Buraya giren bir gazal gördünüz mü?" der Şahmârdân.

5. Sınıfdaki ya da avludaki gazallar; tarihten 1971 yaz ayları Çengelköy'üne geliyoruz; "hayır" derler, "görmedik!"

'Şahmaran' ile birleştirildi. bir söz
'şahmerdan'

yılanların şahı anlamına gelir

# XXXIX

## SÜRÜMDEĞER

1. İşlenen iki incir çekişiyor. Bin liralık kadınlar, yüz paralık değil. Basmane İzmir'dedir.

2. Katarlarla döner sürümdeğer Şişli Terakki'ye. Milyonluk kadınlar, yüz papellik değil.

XXXVIII

## MADYTOS

Eceabat'ın tarihsel adı

1. Asya'da karanlık karanlık karanlık bir topluluk. İnsan saati olarak bir Perşembe, Ekim.

2. Bir tuğla parçası kaydırıyor denizde bir Madytos.

## XXXVII

## KADINLAR YAĞMURU

1. Bir oda kiralamıştır Orta Çağ'dan. Yer yatağında yatıyor.

2. Giriyor bir kumru içeri camdan çatlak. "Burada soyunabilir miyim?" der.

3. Ve kadınlar yağmığa başlıyor eski kente.



1974 kasım / Zürih

Prediger Gasse Peter Dobolyi'nin evi. Peter İspanya'ya gitmişti eve boyuna kadınlar geliyordu.

XXXVI

## MELÂHAT GEÇİLMEZ

1. Gazetelerde ak kara bir resmi otuz yıllık. Arkasında mülki taksimatlı bir harita. Komiserin odasında ağırlanırmış.

2. Ve imparatoriçeliğinde bir vesikalık. Tombalacı Ceylan renkli çekmiş. Delikleri balmumuyla örterler.

3. Gönderilen çelenklerde 'Geçilmez' yazılmıştı soyağacı. Küçük harflerle de 'fuhşun anısına'.

4. Çanakkaleli Melâhat'ın törenine polis bandosu da katılmıştır.

1970'de öldürüldü. Küçüklük
te Çanakkaleli Melahat. Öldür
Ceylan adlı bir adam, o biçi
ben tabancayla öldürdü

## XXXV

## CANKURTARAN

Aya

1. Düzlüğü Azize Sofya. Üç ayaklı bir ağaçta boynu kırık bir adam; entari giyindirilmiştir.

2. Cankurtaranlı yavru kurtlar da geçiyorlar kepleri ve trampetleriyle ayazda.

Bu alanda asılırdı adamlar
Biz de 1940-1941'de
Cankurtaran'da otururduk.
Bir okul çocukları uygulama
için getirmişti bir asılan
adamı.

## XXXIV

## SİVİL

1. İstanbul içinde vurmuşlar bir uzakyol kaptanını. Ama nasıl güzeldi

2. yeniyetmelerin denize girmeleri sivil. Aynalı, üç bayraklı kıçlar ve Dolmabahçe!

## XXXIII

## SÜSÜNE KAÇILMAMIŞ

1. Soğuk Haziran'lar kalabalıklar ölmüştü. Bir arkadaş arkalarından yürüyor.

2. Çelenkler ters çevrilir ve çiçekler, biraz çürük ama, lavanta lavanta kokmaya başlıyor.

3. Eski Mecidiyeköy'den gelenler şunu düşünmüş olabilirler. "Bu kez süsüne kaçılmamış!"

## XXXII

## ÜRKÜ

1. Yazın. Bir dal yapayalnız kasabadan köye dönüyordur. Bir sürü boz ayıyla karşılaşır dar bir geçitte.

2. Umarsız. Üstündekileri başındakileri fora eder. Anadan doğma çırılçıplak.

3. Ayılar duraklarlar, homurtuları kesilmiştir. Ormanlarında böyle bir aykırılık görmemişlerdir hiç.

— B —

## 'BİR HAMAM ARANIYOR'

## XXXI

## BİR HAMAM ARANIYOR

1. Süleymaniye delileri, yunmuş yıkanmış olarak, gizli gemilerle bir yarı gece Üsküdar'a taşınmıştır.

2. Bir hamam aranıyor. Hanedandan Nurbanu Sultan çivan tellaklarca, zamanımızın güllabicisi Hıyar Selim kocakarı natırlarca keseletilecektir.

## XXX

## DEMİRBAŞ

1. Düsturlar arasında bir şiir kitabı. Konsolun önünde topluca resim çektirilecek olunursa adı okunmuyor.

2. Demirbaş, sıkı el yazması ve gizli koşuklu.

## XXIX

## KÂRHANE

ticarethane işlevi var.

1. Beyoğlu'na yazılacaklardır. Gaga burunlu bir çaça der: "Siz sermayesiniz ayol!"

2. Susarlar götüoturu; Zürafa Sokağı, Galata.

3. Cıgaralı bir ses der: "Hiç bile, benim nüfus kâğıdımda 'ağır işçi ekmek karnesi verildi' duruyor."

II. Dünya Savaşında karne usulü vardı

XXVIII

## SİGA SİGA

1. Çengelköy İskelesi'nden biniyorlar Kalender'e sabahın körü. Pazarları dışarda.

2. Eminönü'ne varıncaya dek alabora oluyor gemi siga siga. Çok Lazlar'ı, az Rumlar'ı da dökmeden.

3. Ve ahşap kiracılar kente doğrulmuş olarak giriyor.

XXVII

## KARARTMA

1. Kendi kendisinin önünde oturmaya mahkûm Eyüplü bin ana.

2. Karşılar Sütlüce ve Çıksalın. Lambalardaki gazyağlar bitmiş.

## XXVI

## DEVRİYE KAPISI

1. Dolu dolu bir kayığı koşturuyorlar tulumbacılar omuzlarında.

2. Devriye Kapısı'ndan Devriye Kapısı'na yine; Blakarnai.

## XXV

## DÖKÜLECEKLER!

Uç Doğu. Anadolu'yu anlatacaktır öğretmen. Haritayı asar.

Bütün sınıf korkmuştur; göller, ırmaklar dökülecekler!

XXIV

## KARDEŞÇE FUHUŞ

1. İki kardeş. Biri haremlikte öbürü selamlıkta. Küs.

2. Hiç evlenmemişler. Yalnızca bayramların ilk günlerinde buluşurlar ve kardeşçe fuhuş.

3. Şimdi garsonlar Hüsnütabiat'ta onları hangi masaya oturtacaklar?

Degüstasyon
Viyolonselci
Feyha Talay ve
babası

## XXIII

## ENEL HAK!

1. Bir saraylı hanım eteğini sıyırır, pirinç bir mangala oturuyor ve kalkamaz.

2. Bir yanlışlık da çakılabilir kütüklere, küçük ve yanar.

yanar mangala yanlışlıkla oturarak yanmıştır. Enel Hak! diyedir bağırttım.

— C —

# 'MELANKOLYA ÇİÇEĞİ'

— C —

# ‘MELANKOLYA ÇİÇEĞİ’

XX

## MELANKOLYA ÇİÇEĞİ

1. Yelekli Tevfik ve arkadaşları, bir ada ararlar. Sıkılmışlardır Rumelihisarı'nın uzun gecelerinden.

2. Piri Reis'in uçsuz kara noktalarına, küçük ölçekli sözlüklere, Beyoğlu atlaslarına bakarlar.

3. Yatak odaları sabah güneşi görecek, salon limanı alacak, çalışma masaları da dağ görünümlü.

4. Ve bir melankolya çiçeği, saksıda; suyu düzenli verilecek, yeri değiştirilmeyecek.

5. Bir türlü bulunamaz 'ada', takvimsiz saatsiz.

6. Bir çiftliğe fit. Manisa'ya bir arkadaşlarını göndermişler... *Hayır! Gerdanlık tarihleri yazıyor.*

XIX

# KÖR BİR ÇEŞME

1. Dervişler kendi deneyimlerinden konuşuyorlardı. Buğday! koruk! boncuk! ünleyen bir Beylik bir kapaklanmaya görsün. Sekiz şehzade, dokuz tahtı İznik'e kaçıran, dört düzmece... vardık V. Mustafa'ya.

2. Ve kör bir çeşmenin içinde, zalim bir padişahın zamanında doğmadık diyedir dövündüler dervişler.

İsmail Hami Danişmend şöyle der.

## XVII

## BİR VERGİ KİTABI

1. Hiç çözülmemiş çözdürülmemiş bir odun sobası, yaz aylarında dahi.

2. Bir vergi kitabından korkulurmuş hem dışardan hem dışarlıklı.

'Varidat' yokluyor.

# XVI

## ANKA

İmzasız bir yazı yayınlanır bir gün Babıali'de. Boğazlar üzerine bir ankabakışı Çamlıca'dan.

Pembe Konağı bir yağmur alır, tüm iktidar ayaktadır. Kim yazmıştır?

Öğrenilir; ve herkes üç oh! çekerek oturur devlet koltuklarına.

"Ha, şu bizim şair Yahya mıymış? yerdeki" demiştir Talât Paşa.

XV

## ÇARŞAFLI BİR ÖLÜM YATAĞI

1. Ihlamur Köşkü'ndeki toplantıya yatağıyla getirilmiştir. Lazımlık da. Hem etsin hem konuşsun.

2. Ağız kapışması olur bir ara. Hüdavendigâr livası, köşk, mülkler tehlikededir.

3. Lazımlıkta otururken kıpkırmızıdır padişah. Öfkeden mi ıkınmadan mı? bilinmiyor.

4. İşte burası anlaşılamamıştır yazmanlarca. Tarih hocaları tartışır.

XIV

## BİR GEYİK RESMİ

Gerçekte Tarabya'da

1. Resneli Niyazi geyiğine de getirmiştir Amasya'dan İstanbul'a. Ağaçlık bir koru muşambası.

2. Geyik öndedir, orta, dişi adı bilinmiyor, insan çıkacak deliğe bakıyor, yüzünün bir anlamı yok.

İstanbul'da çekilmiş bir fotoğraf; 1908.

## PES BEN DE CUMHURİYETÇİYİM

1. Konuşuluyordu mahallelerde iç ve dış, Enver çıkmış! ve 28 atlı.

2. Koşup gelmişlerdi kannaklı davulların dövüldüğü hoş Sancak'a.

## XII

## RİYAZİYE

1. Karagümrüğü'nde hekimler meşk edecektir. Hangi makamlar hangi alaturka hastalıklara gider?

2. Daha peşrev. Sokak kapısı tokmağı çalınır. Helası içerde konağın afili uşağı gelmiştir karşıki.

3. "Bizim paşa haber gönderdi, fazla gürültü etmesinler, ben riyaziye çalışıyorum."

# XI

## NİGÂRİ BÖYLE YAZDI

Kara bir gülü koklatabilmiştir bir küçük nakış Barbaros'a.

Uykusuz sevgilisine "Nigâri böyle yazdı" der diz üstü.

Kesikbaş'lara baka İtalyanca konuşmuştur.

Nigârî'nin imzası
Cumhuriyet altınının halis [illegible]
dır

# X

## ORTAOYUNU

1. Erkek hastalar kadın, kadınlar erkek kılığındadır; Mehmet Akif Paşa günlük'ünü yazarken şahnişinde.

'Tabsıra' bir ihbar yapıtıdır.

2. Topluluğu bulmak için başhekime başvurunuz!

Ortaoyunu Süleymaniye Bimar-hanerinde deliler arasında ...lmıştır. (Marat. Sade oyunu, ay...ca.)

IX

## AH TANZİMAT! AH TANZİMAT!

1. Sarışın bir Bursa valisi, çekmiş kılıcını, vurur da vurur kuştüyü yastıklara; duvardan koparmıştır.

2. Ah Tanzimat! Ah Tanzimat! Düzyazıya dönüşmeye başlamış bir vergiyi Defterdar'a toplattıramıyormuş.

Zulüm de hoşukla uygulanır. Düzyazı ise mantığı gerektirir.

## VIII

## KAPAKLI SAAT

1. Kellesi alınmak üzre Mermer Denizi'nden çağrılmış ve aptesi atılmış adam
yaşlıdır;
"gençtir yeşildir kıymayın!"
ya da gençtir;
"etmeyin yaşlıdır mısırdır!"

2. Hâlet Efendi çakmak gözlüdür. Akrebi düşmüş saatinin kapağını açmıştır.
Araya girenlere karşılığı;
"bre her zaman orta yaşlı adamı nerden bulacağız!"

3. Kim diyebilecek Öküz Irmağı'nda ve dahi Ötesi'nde kapaklı saat yoktu?

Esas olan adamı öldürmektir.

## VII

## DENİZ KIYISINDA BİR OTAĞ

1. Ordu bir sefere çıkıyor. Bilinmiyor nereye gittikleri. Kocalmış bir boğa çökmüş.

2. Ölümün üzerine bir otağ çatar Osmanlılar.

3. Üç oğlu vardır; en küçüğü Cem, Beyazıt en sarı. Haberler salınır taht'a ulaşamayana vay!

4. On iki gün ve gece kalır bir otağ, kök boya, Gebze. Yah

5. "Fatih kokmadı mı?" diyedir düşünürmüş sepici/Kemal, Şehzade Adaları'na karşı.

Osmanlılarda en gelişmiş zanaa-
tleri tabaklama (bir çeşit mumyala-
yöntemidir de) olduğunu düşün-
miş Y.K. Osmanlı tarihini yo-
de bilmiyor, fıkralar biliyo

# IV

## ŞİİR VE KADAVRA

Perşömen kâğıtlar okunduğunda, kıvrıktırlar; şiirin ve
kadavranın içi açılmamıştır, insan insanın hiç.

## III

## İKİ ALAY

1. Bir sadrazam ölmüş; faytonu yokuş aşağı Sirkeci'ye götürülüyor eller üzerinde. Kara bir gemiyle Eyüp Sultan'a gömülecektir.

2. Yerine atanan bir istimbot da rıhtıma yanaşmış sarı şeritli ak. Yukarı hükümete iktidara çıkıyor.

3. İki alay karşılaşır yolun ortasında. Bir gelgit. Ağır ve sert bakarlar birbirlerine *durmak eylemi.*

II

## OLAMAZ!

1. Üç Şubat. Saray'ın arkalarında bir yerlerde; daha Süleymaniye Camisi çıkılmamıştır; Sinan kalfalarıyla dolaşıyormuş.

2. Çıraklar ölçüyorlar. Boğaziçi açık, Haliç koyu gözüküyor. Eminönü'nde yelkenleri direklerine dolanmış takalar, çektiriler.

3. Sinan yalnız kalmak ister esmerliğiyle. Kalfalar çekilmiş, çıraklar uzaklaşıyor. Ortada dört ve çatık kaş düşünülmektedir.

4. Saatler sonra bir kapı aralanır deriden. Kavuğunu eğmiş, papuçlarını giyerek yürür alandan. Mekteb'i ve Darüşşifa'yı da tümlemiştir.

5. 'Hammalân-ı puşt' Farsça bakıyor. Aylak bir suhte de seğirtiyor köşeden. Bir gerçekliğin nasıl parçalandığını bilmeyenlere olamaz!

## XLII

### HERO İLE AT

1. Sestos'da, zeytin ağaçları altında, Boğaz'ı yüzerek geçen, gece renkli bir At'la sevişir Hero,

2. Sizin Topal, Akhilleus tavlasının yıkıldığı Nâraburnu'ndan atlıyor denize; tutturabilmiş midir Akbaş'ı?

3. Abydos'da, kızgın demirlerle dağlanmış, hayıtlarla kırbaçlanmış 'dere', aşağıya Ege Denizi'ne akar.

4. Dikizci rahip, Hero'yu Asya yakasına gönderir parmağıyla, genç At'ı da yanına Avrupa'ya almıştır.

5. "Ama argın sabahlar unutulmuş" dedi bir Ecebaba. "Kız burada kalsın. Tarihler iki türün de aşklarını taşır."